

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 26. juna 2023. godine
Br. ref.:RK 2219/23

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI50/23

Podnosilac

Brikenda Kryeziu

**Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 387/2022 od
22. novembra 2022. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija i
Enver Peci, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela Brikenda Kryeziu, sa prebivalištem u opštini Đakovica (u daljem tekstu: podnositeljka zahteva), koju zastupa Blerim Xharavina, advokat.

Osporena odluka

2. Podnositeljka zahteva osporava presudu [Rev. br. 387/2022] Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud) od 22. novembra 2022. godine u vezi sa presudom [Ac. br. 794/19] Apelacionog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Apelacioni sud) od 19. maja 2022. godine i presudom [C. br. 184/2017] Osnovnog suda u Đakovici (u daljem tekstu: Osnovni sud) od 31. decembra 2018. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti osporene presude, kojom su podnositeljki zahteva navodno povređena osnovna prava i slobode zagarantovane članom 24. [Jednakost pred zakonom], članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], članom 49. [Pravo na rad i obavljanje profesije], članom 54. [Sudska zaštita prava] i članom 55. [Ograničenje prava i osnovnih sloboda] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) i članom 1. (Opšta zabrana diskriminacije) Protokola br. 12 Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. (Procesuiranje podnesaka) i 47. (Individualni zahtevi) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32. (Podnošenje podnesaka i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovník).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 27. februara 2023. godine, podnositeljka je dostavila svoj zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 1. marta 2023. godine, zastupnik podnositeljke zahteva je dostavio Sudu punomoćje za zastupanje.
7. Dana 7. marta 2023. godine, predsednica Suda je odlukom [br. GJR. KI50/23] imenovala sudiju Radomira Labana za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Gresa Caka-Nimani (predsedavajuća), Bajram Ljatifi i Safet Hoxha (članovi).
8. Dana 14. marta 2023. godine, Sud je obavestio podnositeljku zahteva i Vrhovni sud o registraciji zahteva.
9. Dana 7. juna 2023. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

10. Iz spisa predmeta proizilazi da je podnositeljka zahteva zaposlena u Preduzeću za poštu i telekomunikacije (u daljem tekstu: poslodavac).
11. Podnositeljka zahteva je na osnovu brojnih potpisanih i ažuriranih ugovora zasnovala radni odnos sa poslodavcem na radnom mestu regionalnog koordinatora u Đakovici, sa platnim razredom 12.

12. Podnositeljka zahteva je na osnovu ugovora [br. 01-1619/2012] od 2. aprila 2012. godine ažurirala svoj radni odnos sa poslodavcem od 1. februara 2012. godine na neodređeno vreme na radnom mestu regionalnog koordinatora za dostavu i uručenje, sa platnim razredom 11.
13. Podnositeljka zahteva je na osnovu ugovora [br. 01-756/2013] od 18. marta 2013. godine bila u radnom odnosu kod poslodavca u periodu od 1. marta 2013. godine na neodređeno vreme na radnom mestu regionalnog koordinatora za dostavu i uručenje, sa platnim razredom 10.
14. Dana 29. jula 2016. godine, Upravni odbor je na osnovu Zakona br. 03/L-087 o javnim preduzećima i Zakona br. 04/L-111 o izmenama i dopunama Zakona br. 03/L-087 o javnim preduzećima, odlukom [br. 01-2212/16], između ostalog, usvojio Pravilnik o kategorizaciji platnih razreda za zaposlene.
15. Podnositeljka zahteva je na osnovu ugovora [br. 01-637/2017] od 7. marta 2017. godine bila u radnom odnosu kod poslodavca na radnom mestu službenika za prodaju i marketing u vremenskom periodu od 1. marta 2017. godine, na neodređeno vreme. Članom 5. ovog ugovora, podnositeljki zahteva je određena osnovna plata u visini platnog razreda 7. U članu 14. ugovora o radu, zaključenog između podnositeljke zahteva i poslodavca je utvrđeno da se zaposlenom raskida radni odnos od strane poslodavca: 1) ako je takav raskid opravdan iz ekonomskih, tehničkih ili organizacionih uslova; 2) ako zaposleni nije više sposoban da obavlja radne zadatke; 3) u teškim slučajevima nedoličnog ponašanja zaposlenog; 4) zbog nezadovoljavajućeg izvršenja radnih obaveza; i 5) u drugim slučajevima koji su utvrđeni Zakonom o radu.
16. Dana 14. marta 2017. godine, podnositeljka zahteva je izjavila žalbu upućenu Komisiji za žalbe protiv odluke [br. 01-2212/16] od 29. jula 2016. godine, u kojoj je navela sledeće: *“podnesenom žalbom koristim zakonsko pravo na žalbu na odluku o degradaciji iz platnog razreda 10 u platni razred 7. Smatram da ova odluka predstavlja povredu zakona na osnovu Zakona o radu, zbog koje vam upućujem predmet na razmatranje u zakonskim rokovima utvrđenim zakonom”*.
17. Dana 5. aprila 2017. godine, podnositeljka zahteva se obratila dopisom izvršnom direktoru Pošte Kosova, kojim je tražila da se ponište odluka [br. 01-2212/16] od 29. jula 2016. godine i ugovor o radu od 7. marta 2017. godine.
18. Dana 27. aprila 2017. godine, poslodavac je odlukom [br. 01-1263/17], (i) odbio, kao neosnovanu, žalbu podnositeljke zahteva; (ii) preporučio Operativnoj direkciji da u saradnji sa Direkcijom za LJROU i finansije da omoguće premeštaj radnice u skladu sa potrebama, stručnom spremom i njenim ličnim sposobnostima na radno mesto sa lokacijom u Prištini.
19. Neutvrđenog datuma, podnositeljka zahteva je podnela tužbeni zahtev Osnovnom sudu, kojim je tražila da se ponište odluka o restrukturiranju [br. 01-2212/16] od 29. jula 2016. godine koju je doneo Upravni odbor, kao i Pravilnik o kategorizaciji platnih razreda za zaposlene, pod uslovom da se nakon toga poništi i ugovor o radu [br. 01-637/17] od 7. marta 2017. godine, tako što će se obavezati tužena da vrati tužilju na isto radno mesto na kojem je bila, *“regionalni koordinator za dostavu i uručenje”*, sa platnim razredom 10 i istom platom od 1. juna 2018. godine pa nadalje, kao i da se obaveže poslodavac da isplati podnositeljki zahteva razliku u naknadi zarade u iznosu od 3.495,88 evra za period od 1. marta 2017. do 31. maja 2018. godine, sa zakonskom

kamatom od 8%, koja počinje da teče od 1. juna 2018. godine pa nadalje, kao i da joj nadoknadi pričinjene troškove postupka u roku od 7 dana.

20. Podnositeljka zahteva je tužbom, između ostalog, istakla, *“smatram da su nezakonitim radnjama koje je preduzeo tuženi, kojima je degradirao moje radno mesto, u odnosu na moje iskustvo i moje naučne kvalifikacije, povređena sva moja prava zagarantovana Zakonom o radu, jer se u Poglavlju III ovog zakona, u kome je uređeno “Raspoređivanje zaposlenog na radno mesto”, tačnije u članu 17. tačka 2. kaže, citiram: “U slučaju potrebe prestrukturiranja ili novog organizovanja procesa rada, zaposleni se može rasporediti na drugo radno mesto u skladu sa Ugovorom o radu, koje odgovara stručnoj spremi i stepenu sposobnosti i istom nivou.”*
21. Dana 31. decembra 2018. godine, Osnovni sud je presudom [C. br. 184/2017], (i) odbio tužbeni zahtev podnositeljke zahteva kao neosnovan; i (ii) odobrio povlačenje tužbe podnositeljke zahteva, kojom je tražila da bude premeštena iz Regionalne kancelarije u Đakovici u Centralnu kancelariju u Prištini.
22. Osnovni sud je presudom [C. br. 184/2017] obrazložio da je odluka [br. 01-2212/16] od 29. jula 2016. godine doneta od strane *“nadležnog organa i da kao takva nije bila usmerena samo na ovde tužilju, već na ceo region Pošte Kosova”*.
23. Dana 28. januara 2018. godine, podnositeljka zahteva je izjavila žalbu Apelacionom sudu, navodeći da je došlo do bitnih povreda odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se gore navedene presude preinače, a da se tužbeni zahtev tužioca usvoji kao osnovan, ili da se osporena presuda ukine i predmet vrati na ponovno suđenje i odlučivanje.
24. Dana 31. decembra 2018. godine, Apelacioni sud je presudom [Ac. br. 794/19] odbio, kao neosnovanu, žalbu podnositeljke zahteva i potvrdio presudu [C. br. 184/2017] Osnovnog suda, sa obrazloženjem da *“pobijana presuda nije zahvaćena povredama odredaba parničnog postupka iz člana 182. stav 2. tačka (b), (g), (j) i (m) ZPP-a i da je materijalno pravo pravilno primenjeno, na koje razloge Apelacioni sud pazi po službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 194. ZPP-a, a takođe ova presuda nije zahvaćena ni povredama odredbe člana 194. ZPP-a, niti je ova presuda zahvaćena povredama odredaba parničnog postupka koje je žalilac naveo u žalbi”*.
25. Dana 18. jula 2022. godine, podnositeljka zahteva je podnela reviziju Vrhovnom sudu protiv presude [Ac. br. 794/19] Apelacionog suda, navodeći povrede člana 188. Zakona o parničnom postupku i pogrešnu primenu materijalnog prava, sa predlogom da se revizija usvoji i predmet vrati na ponovno odlučivanje u prvom stepenu.
26. Dana 22. novembra 2022. godine, Vrhovni sud je presudom [Rev. br. 387/2022] odbio, kao neosnovanu, reviziju podnositeljke zahteva, sa obrazloženjem da osporena presuda nije zahvaćena bitnim povredama odredaba parničnog postupka, niti pogrešnom primenom materijalnog prava.

Navodi podnosioca zahteva

27. Podnositeljka zahteva tvrdi da je presuda [Rev. br. 387/2022] Vrhovnog suda od 22. novembra doneta uz povredu njenih osnovnih prava i sloboda, zagarantovanih članom 24. [Jednakost pred zakonom], članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], članom 49. [Pravo na rad i obavljanje profesije], članom 54. [Sudska zaštita prava] i članom 55. [Ograničenje prava i osnovnih sloboda] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo

na pravično suđenje) i članom 1. (Opšta zabrana diskriminacije) Protokola br. 12 EKLJP.

Navodi koji se odnose na povredu člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP

28. U vezi sa ovim navodom, podnositeljka zahteva u suštini naglašava da su odlukom o restrukturiranju [br. 01-2212/16] od 29. jula 2016. godine, a samim tim i Pravilnikom o kategorizaciji platnih razreda za zaposlene, a zatim i ugovorom o radu [br. 01-637/17] od 7. marta 2017. godine, povređena njena prava, iz razloga što je degradirana u pogledu radnog mesta i plate, odnosno iz platnog razreda 10 u platni razred 7.
29. U vezi sa navodnim povredama člana 31. Ustava, podnositeljka zahteva naglašava sledeće: "Vrhovni sud je povredio član 31. Ustava "Pravo na pravično i nepristrasno suđenje" u vezi sa članom 6.1 EKLJP, "Pravo na pravično suđenje", zbog toga što prilikom odlučivanja u ovom predmetu nije uopšte primenio (nije uzeo u obzir), niti je u svojoj presudi obrazložio odredbu člana 17. st. 2 Zakona o radu br. 03/L-212, kako je tražila i predložila podnositeljka (u reviziji), u kojoj odredbi je izričito precizirano, citiram: "U slučaju potrebe prestrukturiranja ili novog organizovanja procesa rada, zaposleni se može rasporediti na drugo radno mesto u skladu sa Ugovorom o radu, koje odgovara stručnoj spremi i stepenu sposobnosti i istom nivou" kao i člana 55. st. 1. i 2. Zakona o radu i odredbu člana 5. Ugovora o radu koji je bio na snazi".
30. Podnositeljka zahteva dalje navodi, "Vrhovni sud u svom obrazloženju navodi da podnositeljka nije potkrepila konkretnim dokazima svoj navod da je potpisala ugovor o radu bez njenog pristanka, te navodi da je ovde podnositeljka imala mogućnost da ne potpiše ugovor protiv svoje volje, ali ignoriše glavni argument i dokaz u kome je podnositeljka nekoliko puta naglasila činjenicu da je dana 28.02.2017. godine, protiv svoje volje i želje, potpisala ugovor o radu, uz komentar u kome je naznačila, citiram: "Potpisujem bez moje saglasnosti zbog toga što sam degradirana i nisam premeštena", a takođe je i u saglasnosti za potpisivanje ugovora i odricanje od svakog pravnog sredstva napisala, citiram: "Ne slažem se" i odbila da ga potpiše. Inače, da bi to potvrdila, tužilja je dana 03.03.2017. godine pozvana od strane Odeljenja za ljudske resurse Pošte putem zvaničnog emaila, kada joj je vršeći pritisak nad njom rečeno, citiram: "da treba da potpiše ugovor o radu bez komentara".
31. U ovom aspektu, podnositeljka zahteva naglašava da se "nikada nije složila sa novim ugovorom o radu, kojim je degradirana kako u pogledu radnog mesta tako i u pogledu plate".
32. Nakon toga, podnositeljka zahteva tvrdi da je "bila primorana da potpiše ugovor o radu (od 07.03.2017. godine) protiv svoje slobodne volje, budući da je bila uverena da će se usled takvog čina odbijanja potpisivanja suočiti sa ozbiljnim posledicama, do gubitka radnog mesta (pošto se jasno vidi tendencija Pošte da otpusti radnike), međutim, podnositeljka je odmah iskoristila sve svoje mogućnosti koje su joj zagarantovane zakonskim odredbama da zaštiti svoja prava".

Navodi koji se odnose na povredu člana 49. Ustava

33. U vezi sa navodnim povredama člana 49. Ustava, podnositeljka zahteva tvrdi da je "Vrhovni sud svojom presudom povredio član 49. Ustava jer nije uzeo u obzir nijedan od argumenata i dokaza (koji se nalaze u spisima predmeta i koje je dostavila podnositeljka u prilogu tužbe), a u obrazloženju presude ne uzima kao osnovu i uopšte

nije obrazložio dokument koji su izdali sami organi – Pravna služba pri Pošti Kosova, u kom dokumentu je dato pravno tumačenje-mišljenje Pravne službe, u kojem je, između ostalog, rečeno, citiram: "..... Podnošenje pravnih sredstava kao što su sudske tužbe i žalbe pri Inspektoratu rada predstavljalo bi menadžerski rizik kojeg moramo biti svesni", dok je u emailu od 30.01.2017. godine direktorke za ljudske resurse Pošte upućenom rukovodećim organima u Pošti, takođe rečeno, citiram: "Tumačenje Pravne jedinice o implementaciji druge faze od 14.12.2016. godine je da možemo da nastavimo sa postupkom, ali sa rizikom da radnici mogu da dobiju spor pošto su neka radna mesta ugašena, a zaposleni imaju ugovore na neodređeno vreme”.

Navod o povredi člana 24. Ustava i člana 1. Protokola br. 12 EKLJP

34. U vezi sa povredom člana 24. Ustava, podnositeljka zahteva navodi sledeće: “Vrhovni sud je uspostavio dvostruke standarde po pitanju odlučivanja i primene materijalnih odredbi, zbog toga što je za predmete iste prirode, Vrhovni sud presudom Rev. br. 186/2016 od 15.08.2016. godine i presudom Rev. br. 119/2016 od 17.05.2016. godine i presudom Rev. br-421/22 od 31.10.2022. godine (nađite ih u prilogu) odbio kao neosnovane revizije koje je podnela Pošta Kosova protiv presuda Apelacionog suda, kojima su potvrđene presude osnovnih sudova, dok je u slučaju podnositeljke koristio drugi standard, te odbio reviziju. Prema tome, ovde je povređena odredba člana 24. stav 1. Ustava [Jednakost pred zakonom].”

Navod koji se odnosi na povredu člana 54. i 55. Ustava

35. Povodom ovog navoda, podnositeljka zahteva nije na jasan i adekvatan način pružila nikakvo obrazloženje o tome kako su ovi članovi mogli biti povređeni osporenim presudom.
36. Na kraju, podnositeljka zahteva traži od Suda (i) da proglasi ništavom presudu [Rev. br. 387/2022] Vrhovnog suda od 22. novembra 2022. godine i (ii) da vrati predmet na ponovno odlučivanje.

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

USTAV REPUBLIKE KOSOVO

Član 24.

[Jednakost pred zakonom]

1. *Pred zakonom su svi jednaki. Svako ima pravo na jednaku zakonsku zaštitu, bez diskriminacije.*
2. *Niko se ne sme diskriminisati na osnovu rase, boje, pola, jezika, veroispovesti, političkog ili nekog drugog uverenja, nacionalnog ili društvenog porekla, veze sa nekom zajednicom, imovine, ekonomskog ili socijalnog stanja, seksualnog opredeljenja, rođenja, ograničene sposobnosti ili nekog drugog ličnog statusa.*
3. *Načelo jednakosti pred zakonom ne sprečava sprovođenje i usvajanje privremenih mera, neophodnih za zaštitu i napredak prava pojedinaca i grupa koje nisu jednake. Takve mere se mogu sprovoditi samo do ostvarenja cilja radi kojeg su uspostavljene.*

Član 31.
[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

1. *Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.*
2. *Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.*
[...]

Član 49.
[Pravo na rad i obavljanje profesije]

1. *Garantuje se pravo na rad.*
2. *Svako lice ima pravo da slobodno izabere svoju profesiju i radno mesto.*

EVROPSKA KONVENCIJA O LJUDSKIM PRAVIMA

Član 6.
(Pravo na pravično suđenje)

1. *Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona. Presuda se izriče javno, ali se štampa i javnost mogu isključiti s celog ili s dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne bezbednosti u demokratskom društvu, kada to zahtevaju interesi maloletnika ili zaštita privatnog života stranaka, ili u meri koja je, po mišljenju suda, nužno potrebna u posebnim okolnostima kada bi javnost mogla da naškodi interesima pravde.*
[...]

Član 1. Protokola br. 12

Opšta zabrana diskriminacije

1. *Svako pravo koje zakon predviđa ostvarivaće se bez diskriminacije po bilo kom osnovu kao npr. polu, rasi, boji kože, jeziku, veroispovesti, političkom i drugom uverenju, nacionalnom ili društvenom poreklu, povezanosti s nacionalnom manjinom, imovini, rođenju ili drugom status.*
2. *Javne vlasti neće ni prema kome vršiti diskriminaciju po osnovima kao što su oni pomenuti u stavu 1.*

ZAKON BR. 03/L-212 O RADU

Član 17.
Raspoređivanje zaposlenog na radno mesto

1. Zaposleni se određuje na radno mesto za koje je sklopio ugovor.
2. U slučaju potrebe prestrukturiranja ili novog organizovanja procesa rada, zaposleni se može rasporediti na drugo radno mesto u skladu sa Ugovorom o radu, koje odgovara stručnoj spremi i stepenu sposobnosti i istom nivou.
3. Zaposleni se može odrediti prema potrebama na poslovima kod istog poslodavca, sa jednog na drugo radno mesto, u skladu sa Ugovorom o radu, Internim Aktom Poslodavaoca i Kolektivnim Ugovorom.
[...]

Ocena prihvatljivosti zahteva

37. Sud prvo razmatra da li je podnositeljka zahteva ispunila uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, predviđeni Zakonom i dalje precizirani Poslovníkom.
38. U tom smislu, Sud se na početku poziva na stavove 1. i 7. člana 113. Ustava, kojima je utvrđeno:

“(1) Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

(7) Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

39. U nastavku, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su predviđeni u Zakonu. U tom smislu, Sud se poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, kojima je predviđeno:

Član 47.
[Individualni zahtevi]

1. *“Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.*
2. *Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.*

Član 48.
[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49.
[Rokovi]

"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. [...]"

40. Što se tiče ispunjenosti ovih kriterijuma, Sud utvrđuje da je podnositeljka zahteva ovlašćena strana koja osporava akt javnog organa, odnosno presudu [Rev. br. 387/2022] Vrhovnog suda od 22. novembra 2022. godine, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva propisana zakonom. Podnositeljka zahteva je takođe naglasila prava i slobode za koje tvrdi da su joj povređeni, u skladu sa zahtevima iz člana 48. Zakona i podnela je svoj zahtev u skladu sa rokovima određenim u članu 49. Zakona.
41. Pored toga, Sud razmatra da li je podnositeljka zahteva ispunila uslove prihvatljivosti utvrđene u pravilu 39. [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika. Pravilo 39 (2) Poslovnika utvrđuje uslove na osnovu kojih Sud može da razmatra zahtev, uključujući i uslov da zahtev nije očigledno neosnovan. Konkretno, pravilom 39 (2) je propisano da:

"(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju".

42. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao "očigledno neosnovan" u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazivati ih "očigledno neosnovanim navodima". Poslednje navedeni se, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu svrstati u četiri različite kategorije: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi "četvrtog stepena"; (ii) navodi koje karakteriše "jasno ili očigledno odsustvo povrede"; (iii) "nepotkrepljeni ili neobrazloženi" navodi, i na kraju, (iv) "konfuzni i nejasni" navodi (vidi predmete ESLJP-a [Kemmachev protiv Francuske, predstavka br. 17621/91](#), kategorija (i), [Mentzen protiv Letonije, predstavka br. 71074/01](#), kategorija (ii) i [Trofimchuk protiv Ukrajine, predstavka br. 4241/03](#), kategorija (iii)).
43. U kontekstu ocene prihvatljivosti zahteva, odnosno prilikom ocene da li je zahtev očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, Sud će prvo podsetiti na relevantne navode podnositeljke zahteva pri čijoj oceni će Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojom je on, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom.
44. S tim u vezi, Sud podseća da podnositeljka zahteva tvrdi da su osporenim presudom povređena njena ustavna prava zagarantovana članom 24. [Jednakost pred zakonom], članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], članom 49. [Pravo na rad i obavljanje profesije], članom 54. [Sudska zaštita prava] i članom 55. [Ograničenje prava i osnovnih sloboda] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) i članom 1. (Opšta zabrana diskriminacije) Protokola br. 12 EKLJP.
45. Sud će pojedinačno sagledati svaki od ovih navoda, primenivši sudsku praksu ESLJP-a, u skladu sa kojom je Sud, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom.

Povodom navoda o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP

46. Sud primećuje da podnositeljka zahteva tvrdi da redovni sudovi svojim odlukama (i) nisu pravilno sagledali argumente/dokaze predložene prilikom razmatranja predmeta; (ii) da su pogrešno primenili materijalno pravo, odnosno Vrhovni sud nije obrazložio odredbu člana 17. Zakona o radu; kao i (ii) da je Vrhovni sud svojom odlukom prekršio svoju sudsku praksu na taj način što je odlučivao različito u istim predmetima.

47. Povodom ovog navoda, Sud primećuje da podnositeljka zahteva, u suštini, tvrdi da su odlukom o restrukturiranju [br. 01-2212/16] od 29. jula 2016. godine i ugovorom o radu [br. 01-637/17] od 7. marta 2017. godine, povređena njena prava iz razloga što je degradirana u pogledu radnog mesta i plate, odnosno iz platnog razreda 10 u platni razred 7.
48. U tom pogledu, Sud primećuje da podnositeljka zahteva navodi da se "nikada nije složila sa novim ugovorom o radu, kojim je degradirana kako u pogledu radnog mesta tako i u pogledu plate".
49. S tim u vezi, Sud primećuje da podnositeljka zahteva tvrdi da je "bila primorana da potpiše ugovor o radu (od 07.03.2017. godine) protiv svoje slobodne volje, budući da je bila uverena da će se usled takvog čina odbijanja potpisivanja suočiti sa ozbiljnim posledicama, čak i sa gubitkom radnog mesta (pošto se jasno vidi tendencija Pošte da otpusti radnike), međutim, podnositeljka je odmah iskoristila sve svoje mogućnosti koje su joj zagarantovane zakonskim odredbama da zaštiti svoja prava".
50. Povodom ovih navoda, Sud naglašava da su isti ispitani od strane redovnih sudova. U ovom kontekstu, Sud prvo podseća da je Osnovni sud presudom [C. br. 184/2017] od 31. decembra 2018. godine, prilikom ispitivanja navoda podnositeljke zahteva, između ostalog, naveo sledeće:

[...]

Što se tiče drugog zahteva tužilje da se poništi ugovor o radu br. 01-637/2017 od 07.03.2017. godine, po mišljenju suda, takav njen zahtev se mora odbiti. To stoga što je ovaj ugovor zaključen punom voljom stranaka u postupku, što su isti potpisala dva ugovarača (poslodavac i zaposleni), a po tom ugovoru je tužilja raspoređena da obavlja radne zadatke službenika za prodaju, marketing i BoP, prema Pravilniku o sistematizaciji radnih mesta u PK AD - br. 01-2720116 od 20.09.2016. godine, dok je u članu 5. istog ugovora utvrđeno: "Zaposlenom se određuje osnovna zarada za posao koji obavlja za poslodavca u visini platnog razreda 7". Dakle, s obzirom na to da je ovaj ugovor potpisan punom voljom ugovarača, sud je prihvatio isti kao pravilan i zakonit, a kojim se tužilja saglasila da joj se za posao koji obavlja isplaćuje naknada u visini platnog razreda 7.

[...]

I članom 17. st. 1 Zakona o radu (Zakon br. 03/L-212, koji je stupio na snagu 16.12.2010. godine) je izričito predviđeno: "Zaposleni se određuje na radno mesto za koje je sklopio ugovor", što proizilazi i za tužilju u konkretnom slučaju i u tom kontekstu sud nalazi da je tužbeni zahtev tužilje neosnovan, zbog čega je odlučeno kao pod tačkom I izreke ove presude. [...]

S druge strane, kao što je i prethodno navedeno, tužilja je potpisala ugovor o radu br. 01-637/2017 od 07/03/2017. godine, u originalnoj verziji, prema kome joj je dodeljen radni zadatak: službenik za prodaju, marketing i BoP u jedinici Pošta Kosova – lokacija Đakovica.

51. Takođe, Sud podseća da je Apelacioni sud presudom [Ac. br. 794/19] od 19. maja 2022. godine, u kontekstu konkretnih navoda podnositeljke zahteva, naveo sledeće:

[...]

Prvostepeni sud je na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja, pravilno primenio i materijalno pravo zbog toga što u konkretnom slučaju nisu ispunjeni zakonski uslovi da se tužilji prizna pravo na vraćanje na radno mesto regionalnog koordinatora za dostavu i uručenje sa platnim razredom 10, kao i za naknadu razlike zarade u iznosu od 3.495,88 evra (obračunate za period od 01.03.2017. do 31.05.2018. godine) sa zakonskom kamatom po stopi od 8% godišnje, koja počinje da teče od dana 01.06.2018. godine pa nadalje, kao i da joj nadoknadi nastale troškove postupka, sve to u roku od 7 dana od dana prijema presude. U tom smislu, po oceni drugostepenog suda, u konkretnom slučaju nedostaje pravni osnov za isplatu razlike zarade, iz razloga što se tužilja potpisivanjem ugovora sa tuženim, sama saglasila sa visinom zarade”.

52. Na kraju, Sud takođe podseća i na presudu [Rev. br. 387/2022] Vrhovnog suda od 22. novembra 2022. godine, koji je prilikom ispitivanja navoda podnositeljke zahteva, između ostalog, istakao sledeće:

[...] Tužilačka strana je sa tuženim potpisala ugovor dana 07.03.2017. godine, skoro godinu dana nakon donošenja odluke o restrukturiranju (odluka br. 01-221216 od 29.07.2016. godine), pri čemu su tim ugovorom utvrdili svoja međusobna prava i obaveze, a između ostalog i visinu zarade, gde je tužilja prihvatila da za radno mesto službenika za prodaju, marketing i BoP prima iznos zarade iz platnog razreda 7. Tužilja tvrdi da je ugovor potpisala bez svoje saglasnosti, ali takav navod nije potkrepljen konkretnim dokazima. [...]

53. U ovom aspektu, Sud smatra da su redovni sudovi u okolnostima konkretnog slučaja sagledali i obrazložili navode podnositeljke zahteva. Isti su ispitali suštinske navode podnositeljke zahteva i objasnili (i) da je odluka [br. 01-2212/16] od 29. jula 2016. godine iz organizacionih razloga imala kolektivno, a ne pojedinačno dejstvo samo u odnosu na podnositeljku zahteva; (ii) da je podnositeljka zahteva propustila da se prijavi na interni konkurs za “regionalnog koordinatora”; kao i (iii) da su stranke ugovor o radu od 7. marta 2017. godine potpisale svojom slobodnom voljom i da podnositeljka zahteva nije uspeła da dokaže suprotno pred redovnim sudovima.
54. Sud primećuje da su redovni sudovi u slučaju podnositeljke zahteva opsežno analizirali izvedene dokaze i navode koje je iznela podnositeljka, i na kraju su odbili njenu žalbu na osnovu relevantnih odredbi ZPP-a i Zakona br. 03/L-212 o radu, koje su smatrali relevantnim u odnosu na okolnosti konkretnog slučaja i suštinske navode koje je iznela podnositeljka zahteva.
55. Sud, takođe, primećuje da podnositeljka zahteva iznosi i navode koji se odnose na primenljivost stava 2. člana 17. [Raspoređivanje zaposlenog na radno mesto] Zakona br. 03/L-212 o radu u njenom slučaju od strane poslodavca.
56. S tim u vezi, Sud podseća da podnositeljka zahteva tvrdi da Vrhovni sud “u svojoj presudi uopšte nije obrazložio odredbu člana 17. st. 2 Zakona o radu br. 03/L-212, kako je tražila i predložila podnositeljka (u reviziji), u kojoj odredbi je izričito precizirano, citiram: “U slučaju potrebe prestrukturiranja ili novog organizovanja procesa rada, zaposleni se može rasporediti na drugo radno mesto u skladu sa Ugovorom o radu, koje odgovara stručnoj spremi i stepenu sposobnosti i istom nivou”, kao i člana 55. st. 1 i 2 Zakona o radu i odredbu člana 5. Ugovora o radu koji je bio na snazi”.

57. U tom smislu, Sud želi da istakne obrazloženje Osnovnog suda, koji je presudom [C. br. 184/2017] od 31. decembra 2018. godine, pozivajući se na član 17. Zakona br. 03/L-212 o radu, naglasio da je *"I članom 17. st. 1 Zakona o radu (Zakon br. 03/L-212) koji je stupio na snagu 16.12.2010. godine, izričito predviđeno da: **Zaposleni se određuje na radno mesto za koje je sklopio ugovor", što proizilazi i za tužilju u konkretnom slučaju...**"*. S druge strane, kao što je i prethodno navedeno, tužilja je potpisala ugovor o radu br. 01-637/2017 od 07/03/2017. godine, u originalnoj verziji, prema kome joj je dodeljen radni zadatak: službenik za prodaju, marketing i BoP u jedinici Pošta Kosova – lokacija Đakovica".
58. U ovom aspektu, Sud podseća na obrazloženje Apelacionog suda, koji je naglasio da je podnositeljka zahteva *"bila upoznata sa uslovima ugovora i zakonito, izrazivši svoju volju, zaključila ugovor sa tuženim, prihvativši uslove i obaveze koje proizilaze iz ugovora, a ujedno se saglasila i sa visinom zarade, koja je, kao što je prethodno navedeno, utvrđena konkretno članom 5. gore navedenog ugovora o radu"*.
59. Takođe, u vezi sa ovim pitanjem, i Vrhovni sud je naglasio, *"[...] Tužilačka strana je sa tuženim potpisala ugovor od 07.03.2017. godine, skoro godinu dana nakon donošenja odluke o restrukturiranju (odluka br. 01-221216 od 29.07.2016. godine), pri čemu su tim ugovorom utvrdili svoja međusobna prava i obaveze, a između ostalog i visinu zarade, gde je tužilja prihvatila da za radno mesto službenika za prodaju, marketing i BoP prima iznos zarade iz platnog razreda 7"*.
60. Sud primećuje da je stavom 2. člana 17. Zakona br. 03/L-212 o radu utvrđeno da, *"U slučaju potrebe restrukturiranja ili novog organizovanja procesa rada, zaposleni se može rasporediti na drugo radno mesto u skladu sa Ugovorom o radu, koje odgovara stručnoj spremi i stepenu sposobnosti i istom nivou"*.
61. Međutim, u okolnostima konkretnog slučaja, Sud primećuje da je podnositeljka zahteva već stupila u novi ugovorni odnos sa poslodavcem na osnovu ugovora o radu od 7. marta 2017. godine, za koji, prema ocenama redovnih sudova, nije dokazano da je zaključen protiv volje stranaka.
62. Sud, na osnovu prethodnih navoda, primećuje da podnositeljka zahteva traži da bude vraćena na svoje ranije radno mesto, na taj način što traži da se poništi ugovor o radu od 7. marta 2017. godine, koji su, po ocenama redovnih sudova, stranke potpisale na osnovu svoje slobodne volje.
63. Pored toga, Sud primećuje da su redovni sudovi utemeljili svoje odluke oslanjajući se na član 17. Zakona o radu, koji kaže:

Član 17.

Raspoređivanje zaposlenog na radno mesto

- 1. Zaposleni se određuje na radno mesto za koje je sklopio ugovor.*

[...]

64. Sud primećuje da su sve odluke redovnih sudova dale relevantna obrazloženja u vezi sa odbijanjem žalbe podnositeljke zahteva, utvrdivši da su stranke na osnovu svoje slobodne volje potpisale ugovor o radu od 7. marta 2017. godine. Takođe, redovni sudovi su utvrdili da podnositeljka zahteva nije uspela da tokom svih sudskih postupaka dokaže da je potpisani ugovor bio nevažeći u smislu kršenja slobodne volje stranaka,

kao i da podnositeljka nije predočila bilo kakvu dovoljnu činjenicu ili dokaz koji opovrgava zaključke redovnih sudova.

65. Sud primećuje da je u podnetom zahtevu, između ostalog, navedeno da je podnositeljka zahteva *"bila primorana da potpiše ugovor o radu (od 07.03.2017. godine) protiv svoje slobodne volje, budući da je bila uverena da će se usled takvog čina odbijanja potpisivanja suočiti sa ozbiljnim posledicama, do gubitka radnog mesta"*.
66. U ovom aspektu, Sud naglašava da ne može da sagledava vansudske okolnosti u kojima je podnositeljka zahteva ranije učestvovala. Međutim, Sud primećuje da je data saglasnost podnositeljke zahteva za zasnivanje novog ugovornog odnosa od 7. marta 2017. godine, u gore navedenim okolnostima proizvela pravno dejstvo i u okviru sudskog postupka koji je sproveden u konkretnom slučaju.
67. Što se tiče ovog pitanja, Sud primećuje da su redovni sudovi razmotrili pravne okolnosti slučaja, uključujući i pravne posledice davanja saglasnosti za zasnivanje novog ugovornog odnosa i da su utvrdili relevantne činjenice o valjanosti ugovora.
68. Sud ističe da član 31. Ustava u vezi sa članom 6. stav 1. EKLJP obavezuje sudove da obrazlože svoje odluke, ali se on ne može tumačiti u tom smislu da nalaže iscrpan odgovor na svaki argument (vidi presudu ESLJP-a [Van de Hurk protiv Holandije](#), br. [16034/90](#), presuda od 19. aprila 1994. godine, stav 61; [Garcia Ruiz protiv Španije](#), br. [30544/96](#), presuda od 29. januara 1990. godine, stav 26; presudu [Perez protiv Francuske](#), br. [47287/99](#), presuda od 12. februara 2004. godine, stav 81).
69. U ovom aspektu, Sud naglašava da član 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP ne nalaže da Vrhovni sud pruži iscrpnije obrazloženje onda kada jednostavno primenjuje određenu zakonsku odredbu o pravnom osnovu za odbacivanje žalbe zato što ta žalba nema izgleda za uspeh (vidi predmete ESLJP-a [Burg i drugi protiv Francuske](#), br. [34763/02](#), odluka od 28. januara 2003. godine; [Gorou protiv Grčke](#) (br. 2), br. [12686/03](#), odluka od 20. marta 2009. godine, stav 41).
70. Sa svega napred navedenog, Sud smatra da su redovni sudovi svojim odlukama dali ubedljive i dovoljne razloge, detaljno razradivši pravni osnov na kome su zasnovali svoju odluku, pozivajući se na relevantne odredbe Zakona o radu koje su smatrali relevantnim u odnosu na okolnosti konkretnog slučaja.
71. Sud, na osnovu svega napred izloženog, u okolnostima konkretnog slučaja, smatra da podnositeljka zahteva jednostavno nije zadovoljna ishodom postupka pred Vrhovnim sudom. Međutim, njeno nezadovoljstvo ne može samo po sebi pokrenuti argumentovanu tvrdnju o povredi osnovnih prava i sloboda zagarantovanih Ustavom (vidi predmet ESLJP-a [Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske](#), presuda od 26. jula 2005. godine, stav 21).
72. Sud, shodno tome, utvrđuje da je podnositeljka zahteva imala mogućnost da ostvari pogodnosti kontradiktornog postupka i da je mogla u raznim fazama postupka iznositi tvrdnje i dokaze koje je smatrala bitnima za svoj predmet; da je imala priliku da delotvorno pobija tvrdnje i dokaze koje je iznela suprotna strana; da su redovni sudovi saslušali i ispitali njene tvrdnje koje su, gledano objektivno, bile bitne za rešenje predmeta; da su i činjenični i pravni razlozi za pobijanu odluku detaljno izneseni, te da je stoga postupak, uzet u celini, bio pravičan (vidi, *mutatis mutandis*, presudu ESLJP-a od 21. januara 1999. godine, [García Ruiz protiv Španije](#), br. [30544/96](#), stavovi 29 i 30; vidi, takođe, slučaj [KI22/19](#), podnositelj [Sabit Ilazi](#), rešenje o neprihvatljivosti od 7. juna 2019. godine, stav 42; kao i slučaj [KI128/18](#), citiran iznad, stav 58).

73. U svetlu prethodnih razmatranja, Sud stavlja naglasak na svoj opšti stav da potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja i pravilna primena zakona predstavljaju primarni zadatak redovnih sudova i da su u njihovoj nadležnosti (pitanje zakonitosti). Shodno tome, Ustavni sud ne može da postupa kao "sud četvrtog stepena" (vidi, *mutatis mutandis*, slučaj Ustavnog suda [KI86/21](#), podnosilac *Mirsad Bilbani*, rešenje o neprihvatljivosti od 30. marta 2022. godine; kao i slučaj [KI86/11](#), podnosilac zahteva *Milaim Berisha*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. aprila 2012. godine).
74. Sud je takođe dosledno ukazivao da nije uloga ovog Suda da preispituje zaključke redovnih sudova koji se odnose na činjenično stanje i primenu materijalnog prava i da on sam ne može da ocenjuje zakon koji je opredelio redovan sud da donese jednu određenu odluku za razliku od drugih koje je mogao da donese. Da nije tako, Sud bi postupao kao sud "četvrtog stepena", čime bi zanemario granice koje su postavljene za njegovu nadležnost (vidi, predmet ESLJP-a: *García Ruiz protiv Španije*, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28 i tu korišćene reference; i vidi takođe slučajeve Suda: [KI128/18](#), citiran iznad, stav 56; i [KI62/19](#), citiran iznad, stav 58).
75. Shodno tome, Sud zaključuje da navodi o povredi člana 31. Ustava, predstavljaju navode koji spadaju u kategoriju (i) navoda "četvrtog stepena" i da su ovi navodi podnositeljke zahteva, kao takvi, očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kako je utvrđeno u stavu (2) pravila 39. Poslovnika.

Povodom navoda o povredi člana 49. Ustava

76. Podnositeljka zahteva tvrdi da odluke redovnih sudova koje su rezultirale odbijanjem njene žalbe, predstavljaju povredu člana 49. [Pravo na rad i obavljanje profesije] Ustava.
77. S tim u vezi, podnositeljka zahteva konkretno navodi da je "Vrhovni sud svojom presudom povredio član 49. Ustava jer **nije uzeo u obzir nijedan od argumenata i dokaza (koji se nalaze u spisima predmeta i koje je dostavila podnositeljka u prilogu tužbe), a u obrazloženju presude ne uzima za osnovu i uopšte nije obrazložio dokument koji su izdali sami organi – Pravna služba pri Pošti Kosova, u kom dokumentu je dato pravno tumačenje-mišljenje Pravne službe, u kojem je, između ostalog, rečeno, citiram: " Podnošenje pravnih sredstava kao što su sudske tužbe i žalbe pri Inspektoratu rada predstavljalo bi menadžerski rizik kojeg moramo biti svesni", dok je u emailu od 30.01.2017. godine direktorke za ljudske resurse Pošte upućenom rukovodećim organima u Pošti, takođe rečeno, citiram: "Tumačenje Pravne jedinice o implementaciji druge faze od 14.12.2016. godine jeste da možemo da nastavimo sa postupkom, ali uz rizik da radnici mogu da dobiju spor pošto su neka radna mesta ugašena, a zaposleni imaju ugovore na neodređeno vreme"**.
78. Sud primećuje da je podnositeljka zahteva artikulirala svoj ustavni navod na obrazloženju o povredi člana 49. [Pravo na rad i obavljanje profesije] Ustava, koji kaže:

Član 49. [Pravo na rad i obavljanje profesije]

1. *Garantuje se pravo na rad.*
 2. *Svako lice ima pravo da slobodno izabere svoju profesiju i radno mesto.*
79. Sud naglašava da pravo na rad i obavljanje profesije iz člana 49. Ustava predstavlja predmet zaštite u ustavnom sistemu Kosova, u kome se ova prava dodatno ostvaruju na

način i pod uslovima utvrđenim zakonom, a to podrazumeva i pravo pojedinca da njegov radni odnos ne bude prekinut u suprotnosti sa onim što je propisano zakonom (vidi slučaj Suda [KI12/21](#), podnositeljka zahteva *Violeta Hamidi*, rešenje o neprihvatljivosti od 20. maja 2021. godine).

80. Iz tog razloga, a na osnovu napred navedenog, Sud utvrđuje da je pravo na rad zagaranovano sve dokle pojedinac postupa u skladu sa važećim zakonima koji uređuju ovu oblast. Sud primećuje da je podnositeljka zahteva već stupila u novi ugovorni odnos sa poslodavcem na osnovu ugovora o radu od 7. marta 2017. godine, za koji, prema ocenama redovnih sudova, nije dokazano da je zaključen protiv volje stranaka.
81. Što se tiče navoda podnositeljke zahteva o povredi njenih prava i sloboda zagaranovanih članom 49. Ustava, Sud smatra ove navode neosnovanim zbog toga što podnositeljki zahteva nije uskraćeno pravo na rad.
82. Sud naglašava da je obaveza podnositeljke zahteva da dokaže svoje ustavne navode i podnese *prima facie* dokaz koji ukazuje na povredu prava zagaranovanih Ustavom i EKLJP-om (vidi slučajeve Suda [KI19/14](#) i [KI21/14](#), podnosioci zahteva: *Tafil Qorri* i *Mehdi Syl*a, rešenje o neprihvatljivosti od 16. septembra 2014. godine).
83. Nakon uvida u spise predmeta, Sud primećuje da su upravni sudovi, u tri stepena, u skladu sa zakonom razmotrili žalbene navode podnositeljke zahteva i da su tom prilikom utvrdili činjenično stanje od značaja za donošenje odluka, uključujući i odluku [Rev. br. 387/2022] Vrhovnog suda koju osporava podnositeljka zahteva.
84. Prema tome, Sud je mišljenja da navodi podnositeljke da joj je osporenom presudom povređeno pravo na rad i obavljanje profesije, zagaranovano članom 49. Ustava, predstavljaju izraz njene subjektivne ocene o pogrešno utvrđenom činjeničnom stanju i pogrešnoj primeni materijalnog prava, ali ne i pravi dokaz o povredi prava iz člana 49. Ustava.
85. Sud zaključuje da se navodi podnositeljke zahteva o povredi člana 49. Ustava moraju proglasiti neprihvatljivim kao očigledno neosnovani jer se ovi navodi kvalifikuju kao navodi koji spadaju u kategoriju (ii) navoda koje karakteriše “jasno ili očigledno odsustvo povrede” zbog toga što podnositeljki zahteva nije raskinut radni odnos. Shodno tome, isti su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kako je utvrđeno u stavu (2) pravila 39. Poslovnika.

Navod o povredi člana 24. Ustava i člana 1. Protokola br. 12 EKLJP

86. Podnositeljka zahteva tvrdi da je došlo do povrede člana 24. [Jednakost pred zakonom] Ustava i člana 1. [Opšta zabrana diskriminacije] Protokola br. 12 EKLJP, u pogledu nejednakog postupanja.
87. Sud podseća da podnositeljka zahteva tvrdi da je došlo do povrede člana 24. Ustava, sa sledećim obrazloženjem: “Vrhovni sud je presudom Rev. br. 186/2016 od 15.08.2016. godine i presudom Rev. br. 119/2016 od 17.05.2016. godine, kao i presudom Rev. br-421/22 od 31.10.2022. godine (nađite ih u prilogu) odbio kao neosnovane revizije koje je podnela Pošta Kosova protiv presuda Apelacionog suda, kojima su potvrđene presude osnovnih sudova, dok je u slučaju podnositeljke koristio drugi standard, i na taj način odbio reviziju”.
88. U vezi sa ovim navodima podnositeljke zahteva, Sud se najpre poziva na sudsku praksu ESLJP-a koji kaže da “diskriminacija predstavlja različito postupanje, bez objektivnog

i racionalnog opravdanja, prema osobama u relativno sličnim situacijama” (vidi predmete ESLJP-a [Willis protiv Ujedinjenog Kraljevstva, br. 36042/97](#), stav 48; [Bekos i Koutropoulos protiv Grčke, predstavka br. 15250/02](#), stav 63, presuda ESLJP-a od 13. marta 2006. godine, vidi, takođe, slučaj Suda [KI166/20](#), podnosilac: *Ministarstvo rada i socijalne zaštite*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. januara 2021. godine, stav 44).

89. Dalje, Sud podseća da kako bi navodi podnositeljke u vezi sa povredom prava na nediskriminaciju bili uspešni, ona, *inter alia*, mora da dokaže da se njen položaj može smatrati sličnim sa položajem drugog lica koje je imalo bolji tretman (vidi, [Fredin protiv Švedske \(br. 1\), predstavka br. 12033/86](#), stav 60, ESLJP, presuda od 18. februara 1991. godine; vidi, takođe slučaj Suda [KI166/20](#), citiran iznad, stav 45).
90. Što se tiče konkretnog slučaja, Sud nalazi da podnositeljka zahteva ističe navode o povredi člana 24. Ustava i člana 1. Protokola br. 12 EKLJP u vezi sa nejednakim tretmanom. Povezujući navode sa konkretnim slučajem, kao i sa garancijama i načelima iz člana 24. Ustava i člana 1. Protokola br. 12 EKLJP, Sud primećuje da podnositeljka zahteva, u suštini, sve navode koji se odnose na njene tvrdnje, iznosi u kontekstu pogrešne primene i tumačenja materijalnog prava.
91. U tom smislu, Sud primećuje da svoj navod o nejednakom tretiranju podnositeljka zahteva potkrepljuje obrazloženjem da je Vrhovni sud odlučio drugačije u pogledu primene materijalnih odredbi u predmetima iste prirode, postupivši suprotno svojoj sudskoj praksi.
92. U okolnostima konkretnog slučaja, Sud podseća da podnositeljka zahteva potkrepljuje svoje navode obrazloženjem da je Vrhovni sud u njenom predmetu odlučio drugačije u odnosu na primenu materijalnih odredbi u predmetima iste prirode, čime je postupio suprotno svojoj sudskoj praksi. U prilog svojim argumentima, podnositeljka zahteva se poziva na tri (3) presude Vrhovnog suda, i to: (i) presudu [Rev. br. 119/2016] od 17. maja 2016. godine; (ii) presudu [Rev. br. 186/2016] od 15. avgusta 2016. godine; i (iii) presudu [Rev. br. 421/22] od 31. oktobra 2022. godine.
93. U prvom slučaju, u presudi [Rev. br. 119/2016] Vrhovnog suda od 17. maja 2016. godine, okolnosti slučaja su povezane sa ugovorom na neodređeno vreme zaključenim između zaposlenog i poslodavca, sa platnim razredom 8. Poslodavac je rešenjem utvrdio lični dohodak zaposlenog u platnom razredu 7 od 1. februara 2021. godine pa nadalje, smatrajući ovo rešenje sastavnim delom ugovora o radu. Osnovni sud je poništio odluku o smanjenju plate zaposlenom iz platnog razreda 8 u platni razred 7, sa obrazloženjem da je poslodavac time što je umanjio platni razred zaposlenog sa 8 na 7, postupio u suprotnosti sa odredbama Zakona o radu i ugovorom o radu. Ovu presudu su potvrdili Apelacioni i Vrhovni sud, sa obrazloženjem da zaposleni “*ima pravo na platu koja se zaposlenom utvrđuje ugovorom o radu, u skladu sa Zakonom o radu, kolektivnim ugovorom i internim aktom poslodavca. Plata tužioca je prema ugovoru o radu bila po platnom razredu 7, zbog čega je njeno smanjenje ispod ovog platnog razreda u suprotnosti sa odredbama ugovora i Zakona o radu*”.
94. U drugom slučaju, u presudi [Rev. br. 186/2016] Vrhovnog suda od 15. avgusta 2016. godine, okolnosti konkretnog slučaja su povezane sa ugovorom na određeno vreme, zaključenim između zaposlenog i poslodavca, sa platnim razredom 12. Poslodavac je rešenjem utvrdio lični dohodak u visini platnog razreda 9. Osnovni sud je poništio odluku o smanjenju plate zaposlenog iz platnog razreda 12 u platni razred 9 i obavezao tuženog da tužiocu isplati razliku u plati prema platnom razredu 12, sa obrazloženjem da je poslodavac time što je umanjio platni razred zaposlenog sa 12 na 9, postupio u suprotnosti sa odredbama Zakona o radu i ugovorom o radu. Ovu presudu su potvrdili

Apelacioni i Vrhovni sud, sa obrazloženjem da *“zaposleni ima pravo na platu koja se utvrđuje ugovorom o radu, u skladu sa Zakonom o radu, kolektivnim ugovorom i internim aktom poslodavca”*.

95. U trećem slučaju, u presudi [Rev. br. 421/22] od 31. oktobra 2022. godine, okolnosti konkretnog slučaja su povezane sa ugovorom zaključenim između zaposlenog i poslodavca sa osnovnom platom prema platnom razredu 8. Poslodavac je odlukom utvrdio zaposlenom mesečni lični dohodak u visini platnog razreda 7. Nakon žalbe zaposlenog, Osnovni sud je obavezao poslodavca da zaposlenom isplati naknadu razlike u plati. Ovu presudu su potvrdili Apelacioni i Vrhovni sud, *“iz razloga što je po ugovoru o radu, plata utvrđena prema platnom razredu 8, a umanjenje ispod ovog platnog razreda je u suprotnosti sa odredbama ugovora i zakona”*.
96. U vezi sa napred navedenim, Sud najpre primećuje da iz odluka koje je priložila podnositeljka zahteva proizilazi da se radi o slučajevima koji su različiti od konkretnog slučaja iz razloga što su u gore navedenim odlukama stranke imale zaključen ugovor, u kojem je nivo plate predviđen prema određenom platnom razredu, a poslodavac je drugom odlukom promenio platni razred koji je utvrđen u suprotnosti sa ugovorom o radu.
97. Sud primećuje da je u konkretnom slučaju podnositeljke zahteva, platni razred 7 utvrđen u skladu sa ugovorom odnosno ugovornim odnosom koji je zasnovan između nje i poslodavca dana 7. marta 2017. godine.
98. Sud primećuje da podnositeljka zahteva, osim pukog opisa ovih presuda Vrhovnog suda, nije razjasnila na koji način predmetni slučajevi imaju činjenične i pravne sličnosti sa slučajem koji se nalazi pred nama i kako je to za rezultat imalo kontradiktorne i diskriminatorne odluke na njenu štetu.
99. Sud naglašava da, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, nije njegova funkcija da upoređuje različite odluke redovnih sudova, čak i ako su donete u naizgled sličnim postupcima. On mora da poštuje nezavisnost sudova. Tim pre što u takvim slučajevima, odnosno navoda o ustavnim povredama osnovnih prava i sloboda kao rezultat nedoslednosti u sudskoj praksi, podnosioci zahteva moraju podneti Sudu relevantne argumente u pogledu činjenične i pravne sličnosti slučajeva za koje tvrde da su drugačije rešeni od strane redovnih sudova, što je rezultiralo povredama njihovih ustavnih prava i sloboda koje tvrde podnosioci zahteva.
100. Sud smatra da je objašnjenje koje je Vrhovni sud dao svojom odlukom u vezi sa primenom odredaba zakona u konkretnom slučaju jasno i da sadrži logičnu vezu između pravnog osnova, obrazloženja i izvedenih zaključaka.
101. Shodno tome, Sud smatra da navodi podnositeljke zahteva o povredi člana 24. Ustava i člana 1. Protokola br. 12 EKLJP predstavljaju (i) navode koji spadaju u kategoriju *“nepotkrepljenih ili neobrazloženih”* navoda, i iz tog razloga ih Sud, kao takve, proglašava očigledno neosnovanim na ustavnim osnovama i samim tim neprihvatljivim, u skladu sa pravilom 39 (2) Poslovnika.

Navod o povredi članova 54. i 55. Ustava

102. Pored prethodno istaknutih navoda, podnositeljka zahteva navodi i povredu članova 54. [Sudska zaštita prava] i 55. [Ograničenje prava i osnovnih sloboda] Ustava.

103. Podnositeljka zahteva osim pozivanja na gore navedene članove Ustava i njihovu sadržinu i mimo formulisanja uopštenih navoda, nije na jasan i adekvatan način obrazložila kako su ovi članovi mogli biti povređeni osporenom presudom.
104. Sud podseća da sada već ima veoma konsolidovanu praksu kojom je dosledno naglašavao da samo pominjanje određenog člana Ustava, bez jasnog i adekvatnog obrazloženja kako je došlo do povrede tog prava, nije dovoljno kao argument da bi se aktivirao mehanizam zaštite koji pružaju Ustav i Sud, kao institucija koja se stara o poštovanju ljudskih prava i sloboda (vidi, u ovom kontekstu, slučajeve Suda [KI02/18](#), podnositelj *Vlada Republike Kosovo [Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja]*, rešenje o neprihvatljivosti od 20. juna 2019. godine, stav 36; i [KI95/19](#), podnositelj *Ruzhdi Bejta*, rešenje o neprihvatljivosti od 8. oktobra 2019. godine, stavovi 30-31; vidi, takođe, Praktični vodič ESLJP-a od 30. aprila 2020. godine kroz uslove prihvatljivosti; deo I. Neprihvatljivost na osnovu merituma; A. Očigledno neosnovana; 4. Nepotkrepljene pritužbe: nedostatak dokaza, stavovi 300 do 303).
105. Sud smatra da navodi podnositeljke zahteva o povredi gore navedenih članova Ustava spadaju u kategoriju "*nepotkrepljenih ili neobrazloženih*" navoda. U kontekstu ove kategorije navoda, Sud je, na osnovu stavova (1) (d) i (2) pravila 39. Poslovnika i svoje sudske prakse, dosledno naglašavao (i) da su stranke dužne da tačno razjasne i adekvatno iznesu činjenice i navode i takođe (ii) da u dovoljnoj meri dokažu i potkrepe svoje navode o povredi ustavnih prava ili odredbi.
106. Shodno tome, Sud utvrđuje da navodi podnositeljke zahteva o povredi članova 54. i 55. Ustava predstavljaju "*nepotkrepljene ili neobrazložene*" navode i da su samim tim neprihvatljivi kao očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kako je utvrđeno stavom (2) pravila 39. Poslovnika.

Zaključak

107. Kao zaključak, Sud utvrđuje da je zahtev podnositeljke neprihvatljiv iz razloga što navodi o povredi člana 31. Ustava predstavljaju navode koji spadaju u kategoriju (i) navoda "*četvrtog stepena*" i kao takvi, ovi navodi podnositeljke zahteva su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama; da navodi o povredi člana 49. Ustava predstavljaju navode koje karakteriše "*jasno ili očigledno odsustvo povrede*" i da su kao takvi očigledno neosnovani na ustavnim osnovama; dok navodi o povredi članova 24, 54. i 55. predstavljaju navode koji spadaju u kategoriju (iii) navoda koji su "*nepotkrepljeni ili neobrazloženi*" na ustavnim osnovama.
108. Shodno tome, Sud zaključuje da se zahtev u celini mora proglasiti očigledno neosnovanim i samim tim neprihvatljivim na ustavnim osnovama, u skladu sa pravilom 39 (2) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

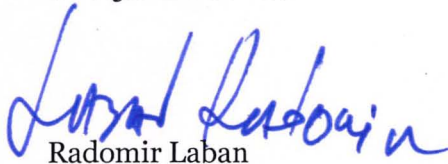
Ustavni sud Republike Kosovo, u skladu sa članom 113.1 i 113.7 Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 39 (2) Poslovnika, dana 7. juna 2023. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Predsednica Ustavnog suda

Radomir Laban

Gresa Caka-Nimani